

Bekroningen

[Lees meer](#)

Cannes 2018: Kore-Eda wint Gouden Palm

Uit het oosten kwam veel goeds dit jaar. SHOPLIFTERS haalt de hoofdprijs in een festivaleditie met een sterke Aziatische inbreng.

Het had ook BURNING kunnen zijn, de adaptatie van Haruki Murakami's kortverhaal Burning Barn door de Zuid-Koreaan Lee Chang-dong. Het had ook ASH IS PUREST WHITE kunnen zijn, van de Chinees Jia Zhang-ke. Maar het is dus de Japanner Hirokazu Kore-eda geworden en zijn SHOPLIFTERS, een warm sociaal-realistisch portret van een jonge dief en zijn familie die strikt genomen geen familie is. "Soms is het beter dat je je familie kan kiezen", krijgt die jongen te horen van de man die hem in

huis heeft genomen en de knepen van het vak leert. Een bijgelovige handbeweging wijst op het rituele karakter van de winkeldiefstallen, waarbij de vaderfiguur volhoudt dat goederen in de winkel niemands eigendom zijn en dus het stelen ervan te verantwoorden is. Zeker als de desbetreffende winkel er niet failliet aan gaat. Kore-eda laat de morele vraagstelling over verantwoordelijkheidszin gradueel vertakken in kleine handelingen die uiteenlopende belangrijke beslissingen in zich dragen. Ook personages die hoogst twijfelachtige besluiten nemen schrijft hij nooit af.

Naast een familieportret is SHOPLIFTERS een maatschappijchets over werkende armen, die ondanks hard labeur nauwelijks kunnen rondkomen. Kore-eda deed interviews met zowel verenigingen voor winkeldiefstalpreventie als organisaties voor sociale bijstand. Met zijn Gouden Palmwinnaar, met als Franse titel Une affaire de famille, sluit de Japanner na zijn moordmysterie The Third Murder opnieuw aan bij vertrouwde thema's als vader-zoonrelaties en familiebanden in onder meer After the Storm en Like Father, Like Son, vaak vanuit een kinderperspectief (I Wish).

Filmmagie - december 2018

'Shoplifters': Bentobox van gevoelens

Hirokazu Kore-eda heeft zijn Gouden Palm niet gestolen

Het gezin Shibata in 'Shoplifters'

De Gouden Palm van dit jaar is er eentje met een groot hart: Hirokazu Kore-eda's Shoplifters, over een arm Japans gezin dat overleeft van kleine winkeldiefstallen, is geen cerebraal werkstuk, maar een delicate masterclass in empathie door een regisseur op het toppunt van zijn kunnen.

Kon Kore-eda het nog wel? Eerlijk, we hebben ons de afgelopen jaren wel eens afgevraagd of de Japanse tovenaars achter After Life en Nobody Knows ooit nog zulke hoge toppen zou scheren. Daar wensen we ons bij deze op onze blote knieën voor te excuseren, want met Shoplifters wordt duidelijk dat de Japanse regisseur al die tijd gewoon zijn volgende meesterzet voorbereidde.

Na een teleurstellend uitje in het misdaadgenre (The Third Murder) keert Kore-eda terug naar zijn Kore-business: familieperikelen. Shoplifters dropt ons in Tokyo bij de Shibata's, een arm gezin dat met zijn zessen samenkomt in een piepklein huisje. Het is er niet bepaald net, maar wel lekker warm – figuurlijk althans.

Redding of ontvoering?

Deze film is een echt gezinsportret: de regisseur neemt uitgebreid de tijd om de kijker met elk familielid te laten kennismaken. Vader Osamu (Kore-eda-getrouwe Lily Franky), die door een arbeidsongeval niet meer kan werken, maar met de hulp van zoon Shota wel eens iets gaat stelen in de supermarkt. Moeder Nobuyo (Sakura Ando), die steeds minder werk krijgt in het strijkatelier. Oma Hatsue (de onlangs overleden Kirin Kiki), die stiekem nog steeds het pensioen van haar overleden man int. Dochter Aki (Mayu Matsuoka), die haar boterham verdient als stripper. En dan is er Yuri, het kleine meisje dat ze uitgehongerd en onderkoeld op een balkon aantreffen. Haar ouders mishandelen haar, zoveel is duidelijk. Osamu besluit haar mee te nemen en haar de kneepjes van het stelen te leren. Is dit een redding of een ontvoering?

Wie al een paar films van Kore-eda zag, zal niet van zijn stoel vallen van verbazing. Dit is geen filmmaker die zichzelf heruitvindt, zoals Alfonso Cuarón met Roma. Wel een filmmaker op het toppunt van zijn kunnen. Kore-eda's geliefde thema's komen hier op haast magische wijze samen. Wat is familie? Wat is opvoeding? Wat geef je door? En is dat goed of slecht?

Een stelende surrogaatfamilie was nog nooit zo warm.

Hirokazu Koreeda heeft zich al meerdere keren een meester getoond in het observeren van bijzondere familiedynamieken. Met *Shoplifters* heeft de Japanner misschien wel zijn absolute meesterwerk rond dit thema gemaakt. In deze met een Gouden Palm bekroonde film spelen de belangrijkste momenten zich af in de meest subtiele gebaren van de personages. Koreeda is een virtuoos in het losweken van emoties bij het publiek zonder ook maar enig moment in grootse emotionele scènes te vervallen. *Shoplifters* legt op geraffineerde wijze de intimiteit van een familie bloot, maar test tegelijkertijd ook de grenzen van wat een familie bij elkaar houdt.

In de openingsscène is te zien hoe vader Osamu zijn jonge zoon van ongeveer tien jaar oud inzet om spullen bij een supermarkt te stelen. Zoon Shota doet een klein gebedje voordat hij spullen wegmoffelt in zijn tas. Uit de routine waarmee vader en zoon hier te werk gaan, blijkt dat ze dit regelmatig doen. Eenmaal thuis wordt er wat gemopperd dat ze de shampoo zijn vergeten, maar de rest van de familie is uiteindelijk wel tevreden met de buit. Shota woont in een huis met zijn oma, moeder, vader en tante. Als Osamu meerdere keren een meisje van vijf alleen buiten in de kou ziet zitten, besluit hij haar

mee te nemen. Het meisje heeft nog wel ouders, maar wordt duidelijk verwaarloosd. Aldus kidnapt de familie Shibata het meisje, dat ze omdopen tot Yuri.

De komst van Yuri legt de vreemde constructie van de familie Shibata echter steeds meer bloot. Koreeda neemt het publiek geheel mee in de denkwijze van zijn personages, waardoor we eigenlijk geen enkel moment een moreel oordeel vellen over het gedrag van deze familie. De personages zijn duidelijk arm en moeten naast hun laagbetaalde banen dingen stelen om te kunnen eten. Toch laten de dialogen steeds meer doorschemeren dat deze mensen ondanks al hun goede bedoelingen en liefde, misschien ook niet het beste zijn voor deze kinderen.

Het scenario van Koreeda is zeer uitgekiend en slim. Terwijl we de familie Shibata observeren worden we meerdere keren op het verkeerde been gezet. Het tempo van de montage draagt hier ook voor een groot deel aan bij. Koreeda kiest er vaak voor om het verhaal op een rustig tempo door te laten sudderen. Het tempo gaat zelfs niet omhoog in scènes waar je dat zou verwachten. Dat betekent niet dat *Shoplifters* saai is. Wanneer de familie het kind kidnapt of wanneer de familie weer een winkeldiefstal pleegt, stijgt de spanning juist enorm. De rustige stijl van filmen dwingt je niet deze spanning te voelen, maar het doordachte camerawerk en het scenario vragen alsnog alle aandacht van het publiek. De cinematografie waarmee Koreeda de familieliefde vastlegt is magnifiek. Prachtige shots vanuit allerlei onverwachte hoeken leggen de kleinste gebaren vast die de ongelofelijke sterke band van deze familie laten zien.

De liefde voor de familie lijkt alles te overwinnen in de films van Koreeda, zelfs wanneer deze liefde komt uit een surrogaatfamilie voor de vijfjarige Yuri. Toch lijkt er ook altijd een geheim achter deze hechte families schuil te gaan. Hoewel Koreeda al vaker uitblonk in dit thema, mag *Shoplifters* tot een van zijn allerbeste films gerekend worden. Alles aan deze film is tot op de puntjes uitgedacht en de uitvoering is fenomenaal en uitermate ontroerend. Koreeda laat wederom zien dat hij een van de beste regisseurs ter wereld is. Hirokazu Koreeda heeft zich al meerdere keren een meester getoond in het observeren

van bijzondere familiedynamieken. Met *Shoplifters* heeft de Japanner misschien wel zijn absolute meesterwerk rond dit thema gemaakt. In deze met een Gouden Palm bekroonde film spelen de belangrijkste momenten zich af in de meest subtiele gebaren van de personages. Koreeda is een virtuoos in het losweken van emoties bij het publiek zonder ook maar enig moment in grootse emotionele scènes te vervallen. *Shoplifters* legt op geraffineerde wijze de intimiteit van een familie bloot, maar test tegelijkertijd ook de grenzen van wat een familie bij elkaar houdt.

In de openingsscène is te zien hoe vader Osamu zijn jonge zoon van ongeveer tien jaar oud inzet om spullen bij een supermarkt te stelen. Zoon Shota doet een klein gebedje voordat hij spullen wegmoffelt in zijn tas. Uit de routine waarmee vader en zoon hier te werk gaan, blijkt dat ze dit regelmatig doen. Eenmaal thuis wordt er wat gemopperd dat ze de shampoo zijn vergeten, maar de rest van de familie is uiteindelijk wel tevreden met de buit. Shota woont in een huis met zijn oma, moeder, vader en tante. Als Osamu meerdere keren een meisje van vijf alleen buiten in de kou ziet zitten, besluit hij haar mee te nemen. Het meisje heeft nog wel ouders, maar wordt duidelijk verwaarloosd. Aldus kidnapet de familie Shibata het meisje, dat ze omdopen tot Yuri.

Filmtotaal.nl - december 2018

